

Jubilejní rok 2012

Rok 2012 je ve farmacii mnohonásobným jubilejním rokem. Celosvětová farmacie si letos připomene dvě významná výročí. Před 100 lety, v roce 1912 na základě iniciativy vycházející z mezinárodních farmaceutických kongresů byla založena největší nadnárodní farmaceutická organizace, Mezinárodní farmaceutická federace (FIP). Ve stejném roce došlo k přijetí Mezinárodní opiové konvence, což představuje významný krok v oblasti celosvětového obchodu a zacházení s návykovými látkami, jejichž používání bylo tímto aktem omezeno pouze k vědeckým a terapeutickým účelům.

Letošní rok je zároveň významným i pro českou a slovenskou farmaceutickou obec: připomínáme 60. výročí vzniku samostatných farmaceutických fakult v Československu, k jejichž zřízení došlo na základě vládního nařízení č. 40/1952 Sb. o dalších změnách v organizaci vysokých škol na Masarykově univerzitě v Brně a na Slovenské univerzitě v Bratislavě (od roku 1954 nese původní název Univerzita Komenského).

Česká i slovenská farmaceutická odborná veřejnost volala po modernizaci farmaceutického studia již v meziválečném období. Starý systém dvouletého univerzitního studia byl totiž nevyhovující a nerespektoval mnoho změn farmaceutické teorie i praxe, které vyplynuly z prudkého rozvoje společnosti a expanze nových vědeckých poznatků prakticky ve všech oborech, zvláště pak farmaceutických, medicínských a technických. Z důvodu uvedených skutečností, ale také kvůli zvýšení společenského významu zdravotnických oborů a profesí bylo nutné přistoupit k reformě farmaceutického studia a koncipovat úplné univerzitní studium v tomto oboru. Druhá světová válka tyto snahy částečně zabrzдила, ale po jejím ukončení se naskytly vhodné podmínky k pokračování reformní a koncepční práce v oblasti farmaceutického školství.

Završením těchto snah bylo právě založení samostatných farmaceutických fakult v roce 1952, čímž byla farmacie uznána jako samostatný a plnohodnotný zdravotnický obor s pevným teoretickým základem a širokými možnostmi uplatnění v systému zdravotní péče. Význam vzniku fakult nespočívá pouze v rozvoji farmaceutického vzdělávání, ale představuje také založení a upevnění institucionálního základu pro další rozvoj farmaceutických vědních oborů a praktických činností a intenzivnější účast odborníků z akademické sféry v diskuzi o otázkách týkajících se dalšího směřování oboru a farmaceutické profese.

Učitelé farmaceutických fakult svou erudicí někdy i přes nepříznivé podmínky vychovali pro česko-slovenskou farmacii tisíce absolventů-odborníků, kteří našli své uplatnění v lékárnách, ve farmaceutickém průmyslu, na klinických pracovištích, ve výzkumu, distribuci a kontrole léčiv, státní správě atd. a významným způsobem tak přispěli ke z kvalitnění zdravotní péče. Kromě pedagogické činnosti se také intenzivně věnovali vědecko-výzkumné práci ve všech farmaceutických oborech, čímž se stali spoluvůdci mnoha inovací, kterými pomohli zvýšit úroveň a rozšířit možnosti farmakoterapie, vylepšit prostředí farmaceutických pracovišť a přispět tak obecně ke zvýšení kreditu našeho oboru v rámci zdravotnictví a v celé společnosti.

U příležitosti tohoto letošního jubilea si proto připomeňme a uctěme památku všech, kteří stáli u zrodu a budování našich farmaceutických fakult, kteří v uplynulých 60 letech všestranně rozvíjeli původní i v průběhu doby nově vzniklé „Alma Mater Pharmaceutica“ a popřejme mnoho úspěchů našim současným farmaceutickým fakultám, aby poznáním naší minulosti pracovaly neustále pro lepší budoucnost našeho oboru.

PharmDr. Tünde Ambrus, Ph.D.
doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc.

PharmDr. Tünde Ambrus, Ph.D., doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc.

Ústav aplikované farmacie, Farmaceutická fakulta VFU Brno
Palackého 1–3, 612 42 Brno
ambrust@vfu.cz, kolarj@vfu.cz